

At handle uden at spille

Jeg var i familiens sommerhus i Farum. Vi er tilbage i 1967. Vi havde fået indlagt vand to år tidligere, men der var stadig lokum i gården. Der var ikke fjernsyn i huset, og havde der været det, ville det have været et sorthvid-fjernsyn uden stereo-lyd, for det var alle TV-apparater i Danmark dengang. Men vi havde fået telefon i sommerhuset, så fremskridtet rykkede langsomt ind.

Den morgen hvor historien foregik, ringede telefonen. Det var Erik Nar i røret. Han var noget oprørt, men det var han nu ofte når han ringede, så det tog jeg mig ikke så meget af. Jeg sagde: ”Så, slap nu af, og fortæl mig hvad der er sket.”

”Der er landet en UFO i min have!” råbte han.

”Har du nu drukket igen?”

”Nej for helvede, hold nu din kæft. Der ligger en flyvende tallerken boret ned under min græsplæne, men det værste er at den har boret sig ned i hegnet mellem mit og fru Volmers hus. Og hun er stiktosset. Hun påstår at det er mig og mine helvedesmaskiner der er skyld i at hendes hæk er ødelagt.”

Erik boede inde i Farum by. Hans nabo fru Volmer og han var i evig nabokrig. Hun var en havgasse, en kværlant, og hun kedede sig. Så enhver udsigt til krig med Erik var velkommen. Og han gav hende mange gode anledninger på grund af sine værkstedsmaskiner, hans ikke ligefremt sirlige have, hans hyppige nattefester og ikke mindst hans interesse for fyrværkeri. Han var i øvrigt også selv stridbar. Så jeg lovede at komme straks. Jeg havde flere gange tidligere fungeret som mægler mellem de to galhovedede naboer.

Før jeg kørte hjemmefra smurte jeg mig en solid madpakke med en god skive med min hjemmelavede leverpostej og et stykke med min gammelost som næsten ingen andre kunne spise. I Eriks hus skulle man kun spise varer fra hans køleskab med den allerstørste agtpågivenhed. De var ofte langt over sidste salgsdag. Jeg tog mit arbejdstøj på som var oversmurt med maling. Det havde tidligere vist sig særdeles nyttigt når man besøgte ham. Da jeg på min cykel kom til Erik Nars hus, stod han udenfor med sin tændte snadde og kløede sig i nakken.

”Nu er den væk! Men du kan se hullet hvor den var.”

Græsplænen over mod hækken mod fru Volmers have lignede en burgerbolle på 10 gange 15 meter hvor indmaden var pillet ud. Fru Volmers hæk stod ret vindskævt, men skulle nok overleve hvis man ikke ligefrem insisterede på at træerne skulle have parallelle stammer. Der var tydeligvis sket et eller andet. Men hvad det var, kunne jeg ikke gennemskue. Så jeg foreslog at vi gik ned i hans værksted i kælderen. Det var her han praktiserede sin levevej. Han reparerede alt muligt som ingen andre ville have med at gøre. I øjeblikket stod der for eksempel et ældre Arena-fjernsyn som vi flere gange havde skilt ad uden større succes. Og der lå en støvsuger som vi heller ikke havde haft held med at få til at støvsuge igen.

Men kælderen var lavet helt om siden jeg havde været der et par dage tidligere. I den ene ende af værkstedet var der bygget en ny væg. Ombygningen var lige så ny og uventet for Erik som for mig. Tilsyneladende var kælderrummet blevet tilføjet et kubusformet ekstrarum. Men der var ingen døre ind til det. Vi prøvede med hamre og mejsler at slå på den nye væg, men det fik vi intet ud af. Heller ikke Eriks vinkelsliber havde nogen effekt, men blev aldrig til vinkelsliber igen. Samme effekt havde en slagboremaskine med diamantbor. Intet kunne trænge gennem de nye vægge.

Vi gik op ovenpå og fik en kop kaffe. Det var for tidligt at spise frokost, så jeg beholdt madpakken i lommen på min kanvasjakke. Erik fik pludselig den skøre idé at bore ned gennem køkkengulvet ned i det mystiske rum lige nedenunder. Men han ødelagde blot sit sidste diamantbor. I sådanne situationer plejede Erik at sætte sig i sin ”tænkestol”, en gammel magelig lænestol der stod nede i kælderen ved siden af sagerne der skulle repareres. Den trængte selv til en kærlig hånd. Venstre forben var brækket af, og stolen hvilede i stedet på en pakke køkkenruller der hvor benet manglede. Og det var musene i kælderen godt tilfredse med. De var ark for ark ved at demontere en af rullerne. De brugte øjensynligt papiret til at bygge reder af. Vi havde ført en kamp mod musene. Da hverken Erik eller jeg slog ihjel, prøvede vi at fange kræene i fælder hvorfra vi kunne slippe dem fri langt derfra. Men de var normalt nået hjem til kælderen før os. Der stod stadig en række fælder rundt omkring, men nu havde musene lært deres lektie og holdt sig væk.

Erik satte sig i tænkestolen og lænede sig tilbage da der skete noget uventet. Stolen blev pludselig levende. Armstøtterne lagde sig blødt og venligt ind over

maven på ham. Nakkepuden lagde sig tæt omkring ørerne og begyndte at vugge ham blidt mens jeg hørte noget dæmpet musik. Han var helt uforberedt på effekten og faldt efter et par sekunder i en rolig søvn. Stolen gav slip på ham igen og lænede sig lidt tilbage, så han lå mageligere helt uden kontakt med omverdenen. Jeg var både overrasket og chokeret, men før jeg kunne finde på en hensigtsmæssig måde at reagere på, bankede det lydeligt på væggen inde fra det mystiske og utilgængelige rum.

Nu var der dukket noget op i muren der lignede et vindue af gummi. Det mindede om den slags vinduer jeg kendte fra laboratorier, og hvor man kan stikke hænderne ind gennem en membran i en tæt handske, så man kan arbejde med farlige sager i sikkerhed. Og ganske rigtigt: Gennem gummivæggen åbnede der sig en handskelignende tingest der holdt på noget der mest af alt lignede en høretelefon. Den blev rakt over mod mig, og høflig som jeg er efter syv år på Herlufsholm, tog jeg mod den. Ud fra det der lignede øreklapperne, hørte jeg nu en venlig stemme bede mig om at tage høretelefonen på. Det gjorde jeg og fik straks en række instruktioner:

”Vi rækker dig nu en hjelm som du skal tage over hovedet, da der på den anden side af membranvæggen er en methanatmosfære som du ikke kan ånde i.”

Nu kom et guldfiskebassinlignende apparat ud gennem gummimembranen. Jeg tog den på hovedet. Den passede perfekt, også over høretelefonerne. Jeg blev derefter instrueret i hvorledes jeg skulle anbringe mine hænder på to håndfladelignende markeringer der trådte frem på gummiet, eller hvad det nu var. Jeg gjorde som jeg fik besked på, og blidt men bestemt blev jeg trukket gennem fladen over på den anden side og stod nu i et helt andet Univers, eller i alt fald på en anden planet. Foran mig så jeg et blågrønt landskab bestrålet af rødt lys fra en stjerne der i alt fald ikke var Solen. Foran mig sad seks helt sorte cykelryttere der lignede myrer med fire ben. Cyklerne lignede almindelige jordiske cykler men uden hjul og pedaler. De svævede i luften mens de fremmede sad mageligt på nogle bløde sadler der passede perfekt til deres ret velpolstrede bagdele hvorfra en kæk lille hale stak op. Den roterede lystigt i alle retninger hele tiden. Rytternes hoveder var kuglerunde og kunne fjernt ligne en sort panter. De henvendte sig nu til mig i et næsten

musikagtigt syngende sprog hvor de skiftedes til at sige noget. Det var svært at se en bestemt i øjnene fordi budskabet åbenbart var kollektivt fra alle.

”Velkommen til planeten Pølsur (ordet blev udtalt på fransk som ”bølsyr”). Vi repræsenterer en af Mælkevejens største handelsplaneter. Vi har udset os Jorden som vores næste handelspartner, og du Helge Kastrup Olsen (dengang havde jeg endnu ikke smidt Olsen væk fra mit efternavn) er blevet udvalgt som den lokale købmand. Og så vidt vi kan konstatere, har du de ønskede varer med.”

Varer? tænkte jeg. Jeg har ikke andet med end hvad jeg står og går i. Men måske er de tøjhandlere, hvad de så ellers vil med mit malertøj ... Men det får jeg vel at se.

”Hvordan bærer I jer ad med at kommunikere med mig gennem disse høretelefoner, eller hvad det nu er?” spurgte jeg.

”Det er en universalgrammatisator. Den kan oversætte mellem sprog hvad enten det er sprog baseret på lydølger, elektromagnetisk stråling, tegnsprog, kropssprog eller lugtsprog.”

”Lugtsprog?” spurgte jeg. ”Hvad syv søren er det?”

”Det er for eksempel det vi kommunikerer med. Vi udsender modulerede lugtsignaler som vi aflæser med vores hale. Men det kan slet ikke bruges i en iltholdig atmosfære som Jordens. Her bliver signalerne straks oxideret og ændrer betydning. Det findes der en række meget morsomme anekdoter om. Men det kan nok selv universalgrammatisatoren ikke oversætte.”

Jeg tænkte på kvindebevægelsens påstand om at kun berusede mænd syntes at det var morsomt at prutte højt og rungende. Hvad mon feministerne på Pølsur mente om emnet? Snakkede de også om ”mandehørm”, eller skulle man snarere sige at de pruttede om mandehørm? Men jeg holdt klogelig mine tanker for mig selv. Hvem ville miste en god handel på grund af en uoversættelig vittighed?

Jeg blev nu bedt om at stige på en af de flyvende cykler. Man styrede til højre og venstre og opad og nedad som på en jordisk cykel ved at dreje på styret og læne sig lidt i den ønskede retning. Farten blev reguleret ved et speederhåndtag der mindede om det på hjemlige knallerter. Vi bevægede os nu i kortege mod hovedstaden på Pølsur der hedder New Wurstograd (u’et udtales også her som y).

Da vi ankom nogle timer senere, var det hen mod aften. Blå og lilla himmel-farver oplyste kæmpebyen der på afstand gav indtryk af at være ét samlet byg-ningsværk hvor mærkeligt nok alle de imponante bygningsdele var i en kedelig cementgrå farve. På nærmere afstand opløste byen sig i enkeltbygninger der dog var forbundet på alle mulige tænkelige og en del utænkelige måder. Overalt var der horder af pølsurianere på de flyvende cykler, men de veg pænt til side for vores gruppe der åbenbart havde forkørselsret. Vi endte i fyrstepaladset hvor jeg blev kaldt til audiens for Hans Kejslerlige Højhed Cervelot IIXX af blodet. Efter et nå-digt interview skulle jeg som første deltager fra Jorden medvirke i den opadstigen-de Wankels ceremoni. Den foregik i et strålende underjordisk tempel. Alt var gråt. Men så kom ærkebisen eller hvad man skal kalde ham ind og forrettede ceremonien. Han frembragte en strålende oratorisk præstation i form af en lysende grøn røg. For én gangs skyld kunne jeg se deres lugtsprog. I oversættelsesmaskinen blev det oversat til en enestående stentorrøst af en bassanger.

Naturligvis kan jeg ikke fortælle om indholdet eller teksten til ceremonien. Det er kun for os indviede. Men flot og gribende var det. Og derefter blev jeg ført videre til hvad universalgrammatisatoren kaldte Handelsministeriet. Her havde man forberedt et overdådigt måltid for mig som oversættelsesmaskinen opgav at oversætte. Efter hvad jeg senere har erfaret om pølsurianske kostvaner, er jeg tak-nemmelig for at jeg ikke vidste hvad jeg spiste og drak, skønt det smagte him-melsk. Og så kunne de egentlige forhandlinger starte. Handelsminister Klobastan von Chorizscko startede med at tage ordet:

”Her på Pølsur har vi en fast regel om at vi kun handler tre varer med en en-kelt agent. Vi ønsker ikke at blive afhængig af ideer fra ét andet sted, og vi ønsker tilsvarende ikke at eksportere vore egne holdninger til andre i stor stil.”

”Hvad mener Deres excellence med at handle ideer og holdninger,” spurgte jeg. Da jeg så ministerens reaktion på universalgrammatisatorens oversættelse af ”Deres excellence” kunne jeg se at han blev dybt smigret. Han forsikrede mig dog om at han endnu ikke var excellence af blodet, men kun af tredje grad, anden klas-se. Det forstod jeg jo ikke et ord af, men jeg havde tydeligvis med et slag opnået hans venskab og fortrolighed. Det er senere kommet mig til stor nytte. Men det er

en helt anden historie. Inde i mit hoved tænkte jeg senere over hvorledes på deres sprog mon en excellence af blodet lugter. Men forhandlingen fortsatte:

”Den meget midlertidige broforbindelse vi har etableret til Jordan er meget kostbar. Vi afmonterer den, så snart De er vendt tilbage. Det er ikke økonomisk rentabelt at handle med egentlige varer. Vi handler med ideer, principper og i visse tilfælde med holdninger. Men hvad angår de sidste to er vi ret velforsynede for tiden. Så det er så vidt jeg er informeret, ideer De har med til mig, hr. professor.” Der var igen en underlig oversættelse. Jeg var andet års studerende på Københavns Universitet. Hvad mon han havde udsendt for en lugt der blev oversat til ”professor”?

Nu var det ved at blive alvor. Hvad havde jeg at byde på? Handelsministeren og hans embedsmænd så spændte på mig. De forventede tydeligvis at jeg kom med et udspil. Jeg fumlede febrilsk i mine lommer og tog, som studerende oftest gør, en lille blok og min fyldepen op som om jeg ville tage notater af vores forhandlinger. Men det kan nok være at fyldepenen som var en billig penol-skolepen, gjorde indtryk. Bagerst i delegationen sagde en fuldmægtig noget til sin sidemand som tydeligvis var meget morsomt, og som jeg ikke skulle have hørt eller lugtet. Oversættelsesmaskinen fangede et enkelt ord der kom igennem som ”dildo”, men det var alt. Jeg blev bedt om i alle detaljer at beskrive princippet i en fyldepen, og det gjorde jeg. De fik også lov til at overtage min pen som senere blev skænket til Hans Kejsers Højhed Cervelot IIXX hos hvem den blev udstillet i de kejserlige samlinger.

Alle var tilsyneladende meget tilfredse med mit første bidrag. Noget sådant var helt ukendt på Pølsur og spåedes en stor kommerciel fremtid. Til gengæld for mit bidrag blev jeg tilbudt ideen om en kilde til evig yoghurt. En ganske indlysende idé når man kender den. Jeg forventer at introducere den på det europæiske og kinesiske marked inden for de nærmeste år og påregner at produktet skal sikre mig en tryk pensionisttilværelse.

Jeg prøvede endnu engang at rode i mine lommer, men det eneste jeg kunne hive frem, var min madpakke med en leverpostejmad og en ostemad. Ostemaden interesserede ingen, så den stak jeg tilbage i lommen. Ost var kendt men ikke populært. Metan-atmosfæren fremkaldte lugte fra ost der blev opfattet som højst upas-

sende på pølsuriansk, men leverpostej! Det kendte de slet ikke og var meget interesseret i. Maden blev skåret op i smagsprøver til alle. Da det var min egen hjemmelavede leverpostej bagt aftenen inden, kunne jeg aflevere en komplet opskrift. Til gengæld herfor modtog jeg opskriften på den magnetiske mælk. På nuværende tidspunkt vil jeg ikke fortælle om hemmeligheden og nytten bag denne nyskabelse, da jeg ligger i forhandlinger med både Nestlé-koncernen og Unilever. Men man kommer til at høre mere herom.

Jeg havde ikke mere med mig og vidste ikke hvad jeg skulle finde på at diske op med da en af embedsmændene stillede spørgsmål til malerpletterne på mit tøj. Jeg forklarede at jeg netop havde malet et af rummene i sommerhuset i Farum. Der opstod nogle vanskeligheder da universalgrammatisatoren ikke kunne oversætte ”male”, ”maling” eller ”pensler”. Der var efter alt at dømmes tale om helt ukendte begreber på Pølsur og i hele Salxicha-regionen som er den kvadrant af galaksen hvor Pølsur ligger. Jeg forklarede omhyggeligt ideen bag maling og det at male bygninger, vægge og stakitter. Jeg beskrev hvorledes en pensel var opbygget, om fortyndere, grundmaling og farvernes betydning ud fra Goethes farvelære. Pølsurianernes begejstring ville næsten ingen ende tage.

De måtte indrømme at pensler og maling var to ideer, og jeg derfor havde ret til to ideer til gengæld. Man var nødt til at sende en delegation til Justitsministeriet som blev oversat Justits- og Trommeministeriet. Det forstod jeg ikke hvorfor. Jeg har senere fået det forklaret, men min mund er lukket med syv segl. Justits- og Trommeministeriet tillod handelen med maling og pensler som et specialtilfælde af en undtagelse i Codex Carnati. Til gengæld fik jeg lov til at overtage ideen om de flyvende cykler der også indeholder to ideer. Mine fire sønner har overtaget ideen fra mig. Tiden er endnu ikke moden dertil, men de kommer.

Forhandlingerne var nu overstået. Jeg blev bragt til det kejserlige teater og oplevede deres festforestilling som på visse punkter mindede mig om sidste akt af balletten Napoli. Musikken var dog bedre, men de ensfarvede kulisser ret kedelige. Med et glas lokal champagne skiltes vore veje, og jeg blev ført tilbage til et ypperligt hotel hvor jeg fik stillet en suite til rådighed. Jeg havde et par dages sightseeing hvor jeg først så den zoologiske have. Her var dyr fra utallige verdener. Fra Jorden, hvordan de så ellers havde fået fat i dem, var uldhårede mammuter, mastodonter,

mus, stinkdyr og neandertalere. Jeg kunne kommunikere med dem alle ved hjælp af universalgrammatisatoren. Jeg fik dog ikke meget ud af neandertalerne. De var kronisk sure på menneskeslægten som de følte sig bedraget af, nok med rette. Musene, kunne jeg se på en indikator, viste sig at kommunikere elektromagnetisk i det infrarøde område. Universalgrammatisatoren oversatte deres sprog til smukke treklange som gjorde det til en fornøjelse at lytte til. Derefter var jeg i en slags Tivoli hvor en af forlystelserne var et frit fald gennem et hul der gik hele vejen gennem planeten. Det opfyldte enhver drengs livslange drøm om at opleve at flyve. Man fik påmonteret ganske lette vinger og kunne derved bevæge sig rundt mellem de andre gæster i frit fald. Deres nationalmuseum viste sig at indeholde en enestående samling af broderede lampeskærme. En naturpark var især bemærkelsesværdig på grund af en række luftformige væsener der boede der. Og så kørte jeg på flyvende cykel tilbage til slusen til Farum i følgeskab med selveste min ny ven: handelsminister Klobastan von Chorizscko.

Han fortalte mig at man som højt civiliseret væsen naturligvis ikke holdt dyr eller andre væsener i fangenskab. Den zoologiske have jeg havde set, var befolket af robotter som til forveksling lignede de oprindelige dyrearter, også psykologisk. Han fortalte også at stinkdyrene var særlig morsomme for pølsurianerne. Deres aktive lugtstoffer som bestod af mercaptaner, var et sprog som man morede sig højlydt over.

Da jeg havde sagt pænt farvel, fik jeg en lille idé. Jeg spurgte Klobastan om jeg måtte låne universalgrammatisatoren et kort øjeblik på den anden side af gummimembranen. Han svarede at de faktisk havde betalt Erik Nar husleje for lån af hans kælderrum, idet de havde tilladt sig at reparere tre af de genstande der lå i kælderen og ventede på at blive repareret. Men at de fjernede slusen, så snart jeg var igennem. Men hvad ville jeg dog bruge oversættelsesmaskinen til? Jeg forklarede det til Klobastan, og han grinede højt. Jeg fik den så med gennem slusen.

Da jeg var inde på den anden side, sad Erik stadig og sov med et saligt smil om fjæset. Jeg prøvede gennem universalgrammatisatoren at henvende mig til musene i kælderen. Jeg genkendte deres sprog fra den zoologiske have i Pølsur. Her blev treklange dog suppleret med mere avancerede klange som G7 og Csus. De var forstående over for mit forslag om at de flyttede permanent ind hos fru Volmer,

da jeg i overensstemmelse med sandheden fortalte dem at hendes kat Tigger var blevet kørt over af en lastbil. Jeg lovede dem endvidere at der var en belønning til dem på fru Volmers plæne. Jeg afleverede oversætteren tilbage gennem slusen og gik så ud og smed min ostemad over hegnet til fru Volmers have til musene. Da jeg kom tilbage, var pølsurianernes rum forsvundet, og Erik var ved at vågne. Selv gik jeg ikke med armbåndsur den gang. Men jeg kunne se på Eriks ur at hele min ekspedition i Jord-tid havde taget knapt en time.

Vi konstaterede at det gamle TV var blevet repareret, men nu viste det alle ud-sendeler i farver og stereo. Vi fandt aldrig ud af hvorfor. Og støvsugeren fungerede også fint med den mærkværdighed at den aldrig skulle tømmes. Desværre mistede jeg mit venskab med Erik Nar på grund af tænkestolen. Alle der sov i den havde en vidunderlig afslappende kort søvn som de vågnede helt udhvilet fra. Men når man vågnede, var man ikke længere i stand til at drikke alkohol, ryge tobak eller tage andre rusmidler. Og det med tobakken og alkoholen tilgav Erik mig aldrig. Heldigvis satte jeg mig aldrig selv i den, så jeg nyder stadig et godt glas rødvin når lejlighed byder sig.